

Artūra STAPONKAUS nuotrauka



Rugilė Audienienė išleido savo pirmąjį romaną „Vojago“, jį pristatydama rašytojas ir literatūros kritikas Rimantas Kmita sakė, jog ieškojo jame „duobių“, bet nerado.

## Į romaną sudėta giminės istorija su tikraisiais vardais

Šiaulių dailės galerijoje rašytojos Rugilės Audienienės debiutinės knygos „Vojago“ pristatymas buvo pavadinamas „pokalbiu apie romaną statbas“. Dialogą su autore mezgė rašytojas ir literatūros kritikas Rimantas Kmita. Pokalbis pildė šiaulietis skaitytojas, nuspelnęs inžinierius, esperantininkas Zenonas Sabalys, pavadinęs knygą, kurioje yra ne tik giminės, krašto istorija, bet ir esperanto kalbos linija, vertinga ir sąžininga.

Rūta JANKUVIENĖ  
ruta@skraistas.lt

### Nuo tetos dienoraščio

– Rašytojų pokalbis, kuris vyko galerijoje penktadienio vakarą, intriguojantis klausimais: „Kas, jeigu gimei ne Pietiniams, o kaime Kupiškėje, ir tau net nereikėjo išvažiuoti į Klaipėdą ar Vilnių, kad didieji įvykiai tave pasiektų?“ „Kas, jei buvai vaikas iš provincijos, kurio tėtis emigravo, tik viskas vyko per Antrąjį pasaulinį karą?“

– Atsakymai – knygoje „Vojago“ (esperanto kalba „Kelonė“), kurios veiksmas prasideda tarpukariu ir tęsiasi karo metais, pokariu. Romano pavadinimas susijęs su pagrindinio herojaus, inteligento, mokėjusio esperanto kalbą ir dar kelias kalbas, kelione per gyvenimą.

R. Audienienė yra ir žurnalistė, ir rašytoja. Jos eilėraščiai publikuoti literatūros leidiniuose, Biržuose ji žinoma savo projektu „Haiku gimnazija“, o šią pirmąją prozos knygą skaitytojams pristatė šiomet.

Autore pasakojo, jog romaną parašyti paskatino į rankas patekęs tetos dienoraštis, atskleidęs išskirtos šeimos, negalėjusių susituokti jos tėvų istoriją. Šis dienoraštis, autorės senelio laiškas, giminės pasakojimai, Šiaurės Lietuvos regiono žmonių prisiminimai sudaro romano, kuris vadinamas ir istoriniu, pamatą.

Bet tai ne dokumentinis pasakojimas, nors knygoje palikti tikrieji visų veikėjų vardai ir net pagrindinių herojų fotografijos įdėtos. Pati autorė sako, jog yra kilusi „tarp Biržų ir Kupiškio“. Šito krašto žmonių likimai ir atskleidžiami. Autorėi pačiai imponavo, kaip dramatišką laikmetį išgyveno provincijos, kaimo žmonės. Jos žodžiais, kai kam ir dabar keista, kad ten gyvenama, kaip visur: „Stebėjosi, kad rašiau, jog ten ir tada buvo kremas „Nivea“, kad tai neišgalvota.“

Knyga pasakoja apie mergaitę, su mama patekusią į Antrojo pasaulinio karo sukurį Kupiškio apylinkėse, jos tėti, išvežta priverstinių darbų į Vokietiją, patekusi į Stuthofo koncentracijos lagerį, o pasibaigus karui nutremta į Balchašą. Taip pat – apie esperanto kalbą, kurią mokoje pagrindinis knygos veikėjas, ir kuri jam tapo vilties gija.

Pasakojimas romane skamba dviem balsais – dukros ir tėvo.

Pasak R. Audienienės, teta negalėjo perskaityti knygos rankraščio prieš atiduodant leidyklai, bet knyga pasirodžius nesulaukę priekaištų nei iš jos, nei iš kitų giminiių.

### Romanas – be duobių

R. Kmita teigė, jog paėmęs debiutinę knygą į rankas tikėjosi „romano statyboje“ rasti du-

obių, skylių. Bet patikino neradęs. Romanas nuo pirmųjų sakinių patraukia.

Abu rašytojai svarstė, kiek gyvenimo cemento galima įdėti į literatūros kūrinių? Ką sako savo istorijas papasakoje ir knygos herojai – tapę žmonės – džiaugiasi ar pyksta? Ar literatūriniai tiltai į provinciją reikalingi, ir ar juos nutiesęs rašytojas netaps tuo „tarmiškai rašančiu autoriumi nuo Šiaulių ar Biržų“, net jei gyvena Vilniuje?

R. Kmita ir pati autorė sakė, jog romaną yra „lėto skaitymo“ (gal tai ir minusas, bet pandemijos laiku ypač tinkamas skaityti). Siužetas dramatiškas, bet pasakojimas ramus, kalba nesukubanti, su tarmiškais žodžiais. Tuo išskiria net pasakojimas apie herojaus išgyvenimą Stuthofo lageryje.

Knygos pristatyme žodžio paprašęs Zenonas Sabalys, žinomas šiaulietis, miesto Garbės pilietis, sakė, jog knygą „išnagrinojo, kaip inžinierius“, o esperantininkas yra nuo 1956 metų, šią kalbą moka nuo 1957 metų.

Jis papildė knygos pristatymą pasakojimu apie šiauliuose gvenusį žymų esperantininką Juozą Petrulį, kurio užrašai knygoje yra cituojami. Pabrėžė, jog ši kalba ir jam pačiam suteikė galimybę pažinti pasaulį daug žmonių, apkeliati daug šalių.

„Idomi knyga man ir tuo, kad veiksmas vyksta mano gimtajame krašte – trikampyje tarp Kupiškio, Rokiškio, Anykščių, – sakė jis. – Įdomūs herojų gyvenimai, moterų ir vyrų linijos, žmonės, išskirti per atstumą ir laiką, išliko vienas kitam ištikimi ir susitinka po daug metų. Herojai sunkiai gyvena, bet džiaugiasi gyvenimu ir išveria.“

„Retai knygoje herojai yra tokie natūralūs, sąžiningi, nepagražinti, retai rašoma ir apie vežimus į lagerius Vokietijoje, – pabrėžė Z. Sabalys ir reziumavo: – Man knyga patiko, ačiū.“

## Naktinėjo bibliotekoje

Penktadienį Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka kvietė lankytojus laiką kartu leisti iki vėlumos.

Vyko susitikimas su rašytoja, aktore Daiva Čepauskaite ir „baisiai“ gražių eilėraščių skaitymai, „Vėjų teatras“ parodė muzikinį spektaklį visai šeimai „Baisiai graži“.

Pasineriti į meditaciją kvietė garsų terapija „Maudynės gongų ir Tibeto dubenų garsuose“.

Pirmą kartą bibliotekos lankytojais galėjo išbandyti pabėgimo kambarį „Išlaisvink Povilą Višinskį“, skirtą bibliotekos 70-mečio jubiliejui paminėti.

Renginys „Naktis bibliotekoje“ yra projekto „Šeimadieniai bibliotekoje 2020“ dalis.

## Atidengė paminklą Gintarui Beresnevičiui

Sekmadienį Baisogalos priestoties bendruomenė „Imantai“ (Radviliškio r.) organizavo religiozinių, rašytojo, publicisto, eseisto Gintaro Beresnevičiaus (1961–2006) atminimo akmenų atidengimą jo senelių ir tėvo sodybos vietoje.

Apie R. Beresnevičiaus gyvenimą kalbėjo renginio sumanytoja, mokytoja liuanietė Regina Vaitkevičienė. Lietuvių pagonių apeigų ir papročių žinovė dr. Daiva Šeškauskaitė supažindino su apeigomis.

Baisogalos priestotis yra Baisogalos miestelio dalis, nutolusi nuo miestelio į rytus 1,7 kilometro. Bendruomenė „Imantai“ įkurta 2010 metais, jai vadovauja Rimantas Vaitkevičius.

„Šiaulių krašto“ inf.

## Bubiai šventė istorinį jubiliejų

Rugpjūčio 28 dieną Bubiuose vyko jubilėjaus šventė – rašytiniuose šaltiniuose Bubiai pirmą kartą paminėti lygiai prieš 455 metus.

Bubių seniūnijos, VO Bubių bendruomenės, Šiaulių r. savivaldybės kultūros centro Bazilionų filialo bei Dubysos aukštupio mokyklos surengta šventė prasidėjo istoriniais pasakojimais ir „Saulės mišio“ scenomis.

Dizaineris, kraštotyrininkas Vilius Puronas pasakojo sakmes ir istorijas apie Bubius. Bubių gatvėmis važinėjusi karieta kvietė trumpai ekskursijai po gyvenvietę.

Bubių seniūnas Vytautas Slabys su pavaduotoja Nijole Saunorienė į šventinę aikštę įnešė vardinę jubiliejinę duoną ir ja pasidalijo su visais šventės dalyviais.

Seniūnas išvardijo darbus: išasfaltuota Šilųjų gatvė Meškių kaime, artimiausiu metu bus asfaltuojama Gervėnų gatvė, numatyta sutvarkyti įvažiavimą į Šiaulius bei pėsčiųjų takai. Numatyta išasfaltuoti apie 200 metrų Slėnio gatvės. Pagamintas stendas su tiksliai visos seniūnijos žemėlapiu. Bus atnaujinta dalis gatvės apšvietimo Bubiuose.

Koncertavo Dubysos aukštupio mokyklos mokiniai, Bubių folkloro ansamblys „Obelė“, Bazilionų mėgėjų teatras, mišrus duetas, folkloro ansamblys „Kurtuovė“ atstovai.

Šventei prisiminti pasodintas jubiliejinis ažuolas.

Parngta pagal Šiaulių rajono savivaldybės inf.

## „Aukštarūžė“ minėjo sukaktį

Aukštelkės kaimo (Šiaulių r.) bendruomenė „Aukštarūžė“ iškilmingai minėjo 15-os metų veiklos sukaktį. Šventė prasidėjo Aukštelkės Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje, kur šv. Mišias aukėjo parapijos klebonas Tomas Ūksas. Iš bažnyčios eiseną nunejo prie kaimo kryžiaus, kur uždegė žvakes už visus išėjusius amžinybės Aukštelkės kaimo gyventojus.

Pagrindine gatve eiseną atžygiavo iki dar vieno Aukštelkės istoriją liudijančio ženklo, naujai pastatyto akmens, skirto Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui. Šį atminimo ženklą pašventino klebonas T. Ūksas.

Po oficialiosios dalies visi rinkosi į kaimo parką, kur vyko koncertas. Dalyvavo šokių grupė „Vitadance“, Užvenčio kultūros centro kapela „Venta“, Sauginių liaudies muzikos kapela „Ginkūnų moterų vokalinis ansamblys „Rasa“, Aukštelkės moterų vokalinis ansamblys „Šermukšnelė“, Kužių salės moterų šokių grupė „Dizzy“.

Daug aplodismentų sulaukė solistė Kristinos Lučinskaitės, Adolfo Kazlausko, dainų autorių ir atlikėjų Gitanos ir Giedriaus Morkių dainos. Koncertą vainikavo Algimanto Butnoriaus solinė programa. Renginį vedė Lina Jokubauskienė.

Parngta pagal Šiaulių rajono savivaldybės inf.

## Kruopiškiai rinkosi į šeimų šventę

Kruopių miestelio (Akmenės r.) skvere vyko šeimų šventė „Mes kartu“. Renginio metu oficialiai atidaryta minigolfo aikštelė.

Pagrindiniai šventės personažai – Karlsonas, Freken Bok ir Mažylis – įtraukė į sportines rungtis. Dalyviai rungėsi taiklumo ir vikrumo varžybose, žaidė minigolfą.

Dešimt dalyvavusių komandų ap-

## Įsikūrė naujose patalpose

Lietuvos aklių ir silpnaregių sąjungos Pakruojo filialas persikėlė į naujas patalpas Mindaugo gatvėje.

Butas pritaikytas regos negalia turistams asmenims, veikia internetas, galima atsispausdinti tekstus didesniu šrifto, klausytis garsinių knygų.

Naujų patalpų simboliniame atida-

dovanotos medaliais: išrinktos taikliausias, azartiškiausias, šauniausias, išradingiausias, vikriausias šeimos.

Koncertavo grupė „Trys draugai“, vaikiai galėjo pusti milžiniškus muilo burbulus, šokinėti ant batuto, veidą paspuosti piešiniams.

Šventę organizavo Kruopių kultūros namai, seniūnija ir bendruomenė.

rime filialo vadovė Kristina Butkevičienė dėkojo organizacijos nariams už iniciatyvumą, norą tobulėti.

Įkurtuvėse koncertavo filialo moterų ansamblys „Varsa, vadovaujamas Gintauro Gvazdausko, eiles skaitė Karolina Kazlauskienė.

„Šiaulių krašto“ inf.